

ELS EIXOS DEL PROJECTE EDUCATIU

M'agradaria que tot el què fem aquí estigués impregnat per la intenció d'acompanyar el desenvolupament integral de totes les dimensions de la persona. M'agradaria que fos un espai per...

1. CONSERVAR L'ALEGRIA PROFUNDA DEL SER

La frescor, l'espontaneïtat, la lleugeresa, l'alegria profunda que reconeixement tant pròpia en els més petits, unes ganes immenses de moure's, de fer, de sentir, de relacionar-se, de viure.

L'alegria profunda és inherent a la vida, és, per a mi, la nostra essència. Però és fàcil i comú anar perdent la connexió amb ella. M'imagino a vegades aquest procés com una llum brillant que a mesura que vivim va quedant tapada per capes i capes de dolor no acceptat i integrat.

Conservar l'alegria profunda de l'ésser implica poder satisfer les tres necessitats vitals de seguretat, vinculació-acceptació-amor, i autonomia-acció autorregulada.

Crear una atmosfera en què no hi hagi ni estrés ni pors innecessaris, on hi hagi la possibilitat de relacionar-se, vincular-se i sentir-se acceptat, en un ambient que facilita l'autonomia i l'acció, és un objectiu central.

I una de les activitats que millor recull aquestes característiques és **el joc lliure**. Que els nens/es tinguin la possibilitat de jugar és doncs un element central del projecte. I que **el plaer** sigui un element present a qualsevol vivència també.

2. CONSERVAR LA INTUÏCIÓ, LA PERCEPCIÓ I LA CONNEXIÓ AMB EL COS

A vegades m'imagino l'ésser humà com a una única cèl·lula, que consta d'una membrana que vibra com a resultat de la relació amb el seu interior i el seu exterior. Crec que el conscient no pot conèixer plenament aquesta membrana, però el no conscient sí que la pot percebre. Quan ho aconseguim, la percepció de la membrana proporciona un sentit de direcció i lleugeresa en la presa de decisions. Seria com sentir que un està en harmonia amb la melodia que ha de tocar en un moment donat.

Per sentir aquesta música cal un mínim de **silenci**. Quan hi ha massa soroll a fora o a dins no és possible distingir-la amb claredat.

Que hi hagi un clima general de **calma i ambient relaxat** em sembla un component necessari.

També crec que hem de crear moments especials, **rituals** per parar atenció i percebre el nostre cos, la nostra membrana, i poder així sentir els seus missatges. I també propostes i tallers per desenvolupar aquest **estat de consciència àmplia** sense el qual la llibertat queda reduïda a una repetició de patrons condicionats.

I realment aconseguir un ambient i moments de silenci i consciència corporal àmplia és un repte important en una societat tant avesada al soroll físic i mental, on els nens/es estan constantment bombardejats per un excés d'estímul i informació no integrats.

3. AFAVORIR LA DISTENSIÓ, I LA CONNEXIÓ AMB ELS POTENCIALS MÉS PROPIS

Al llarg de cada dia l'organisme acumula tensions mentals, emocionals, corporals, energètiques, etc., que queden registrades al nostre cos. Si aquestes tensions no són alliberades generen malestar i van tapant la connexió amb la nostra alegria profunda. Al llarg dels anys, les tensions poden ser cròniques i l'energia (l'essència) no circula amb fluïdesa a l'organisme. La sensació de malestar és profunda, però a vegades no percebuda conscientment degut al soroll mental.

Generar **espais on poder expressar-se des de l'inconscient** a través de l'art, la música, el cos, el joc simbòlic i el teatre improvisats, etc., espais on la creativitat no té un objectiu prefixat sinó que és sinònim d'expressió, és un altre dels nostres objectius.

Però aquesta expressió que ajuda a distensionar ha d'anar portant també cap a l'expressió dels talents i els potencials més propis de cada nen/a. Sento que cada persona té uns talents propis que ha de desenvolupar per conservar l'alegria profunda. En desenvolupar aquest talent hom se sent ple, de nou harmonitzat amb la seva o les seves melodies.

L'espai doncs ha de ser ric en **vivències molt diverses** que permetin als nens/es descobrir allò en què vibren especialment.

4. CRÉIXER EMOCIONALMENT I CREAR UNA AUTOESTIMA SANA

Sentir l'alegria profunda passa també per ser capaç de gestionar les pròpies emocions amb equilibri i calma. Els nens/es estan en general més a prop de l'essència, i en fer-ho tenen una frescor i una alegria més intenses, però sovint també es desequilibren emocionalment i pateixen amb més intensitat.

Créixer com a ésser humà implica anar desenvolupant el potencial cognitivo-emocional: la percepció de les pròpies emocions, la seva regulació, l'empatia, la saviesa, etc.

Conviure amb acceptació amb aquest món emocional i enfortir la capacitat d'autorregulació emocional són dos elements claus per desenvolupar una autoestima sana.

Crec profundament que els nens/es necessiten acompanyament per afrontar les experiències emocionals – relacionals que van vivint i compensar alhora els patrons culturals i mediàtics que reben i pretenen generar identitats concretes.

L'acompanyament emocional és doncs una altra de les prioritats del projecte.

Però també ho és la vinculació especial amb altres nens/es i amb adults acompanyants. Ser capaços de crear **moments de vinculació especial** entre un adult acompanyant i un o pocs nens/es a través dels quals conviure i fer coses conjuntament (tallers, propostes, etc.) i parlar del què els nens/es van vivint i com ho afronten, és un objectiu central.

Les tutories individuals i en grups petits són espais privilegiats en els quals poder acompanyar els nens/es. Obrir-se emocionalment implica vulnerabilitat, i per tant requereix que els nens/es se sentin segurs, no jutjats, estimats, etc., com a resultat d'haver construït un vincle segur amb l'adult, i per tant, és quelcom que requereix d'un cert temps.

5. ESTRUCTURAR-SE MENTALMENT I CONTROLAR ELS PROCESSOS

COGNITIUS

En cadascun de nosaltres conviuen sensacions, desitjos, emocions i pensaments diversos i sovint contrariats entre sí. *Vull menjar-me un gelat, però té 2 mil calories i no em convé.*

Vull afavorir la llibertat i l'autonomia del meu fill, però que triï i faci el què jo vull,...

El potencial humà inclou el món cognitiu, que ens permet accedir a experiències molt riques a través de la cultura i el llenguatge, i ens possibilita també regular les nostres emocions i reestructurar les experiències complexes que vivim.

La capacitat de regulació emocional, la gestió dels propis conflictes, la reestructuració cognitiva del què vivim, són el resultat de tot el què he anat exposant fins ara, però també de la pròpia capacitat de diàleg amb un mateix, i això implica un cert control dels propis processos mentals conscients.

Tota capacitat mental superior s'edifica primer a fora, en el món sensoriomotriu i amb contacte amb altres persones, i després passa a formar part del món interior. La capacitat de diàleg amb un mateix requereix doncs d'haver dialogat amb d'altres, uns altres que no construeixen el meu pensament, però que m'acompanyen i em guien en algun moment perquè jo faci un procés d'estructuració mental.

Jo crec que aquesta estructuració mental pròpia és el resultat d'entrar en contacte amb materials concrets i amb la cultura, entesa aquesta com a conjunt de sabers i experiències compartides d'un grup social.

El contacte amb la cultura no consisteix en la memorització i reproducció dels valors i sabers del grup social del qual hom forma part, sinó en la construcció d'un mateix a través d'unes eines (materials, llenguatge, idees) que estan disponibles en l'altre i amb l'altre. Estic entenent últimament que no pot haver-hi llibertat sense això últim. Sovint pensem en la llibertat com la presa de decisions individual que ens permet sentir-nos realitzats. Però observo en els nens/es, en mi mateix i en d'altres adults que tota decisió està condicionada per moltes vivències pròpies i patrons culturals compartits.

Un nen pot anar a jugar a futbol en un moment donat perquè té necessitat de moure's i jugar, però també per moltes altres raons: perquè no es connecta amb cap interès propi degut a què el moviment autònom innat (obvi en un nadó) s'ha anat debilitant; perquè té l'autoestima una mica danyada i no vol provar res que pugui representar fracassar; perquè no vol deixar el grup per dedicar-se a un interès propi si això significa fer-ho sol; perquè hi ha massa dolor i tensió acumulades que no el permet focalitzar l'atenció sobre res; perquè no s'ha pogut vincular amb prou seguretat amb els adults referents i per tant evita les situacions de vinculació amb cap material o vivència; perquè estan bombardejats pel futbol per tot arreu; etc, etc,etc.

On està la llibertat doncs quan tria constantment una mateixa acció des d'algun d'aquests condicionants? I de què serveix 'respectar' o no acompanyar aquest moviment?

Entrar a limitar experiències que no enforteixen i generar espais i moments per afavorir altres vivències implica assumir i sostenir la responsabilitat de l'adult que cuida el desenvolupament integral de totes les dimensions que he mencionat fins ara.

Per això crec que cal que els adults generem **ambients preparats** però també **propostes, tallers i projectes** per acompanyar els nens/es en el seu procés

d'estructuració mental a través del contacte amb materials concrets i la cultura. I crec que aquest acompanyament al procés d'estructuració mental requereix també de vincle i de relacions íntimes entre un adult i un o pocs nens/es. Adults que vibren especialment amb l'àrea que comparteixen, i relacions íntimes que facilitin que l'adult vagi creant vivències i vagi aportant propostes perquè el nen manipuli els materials concrets i vagi així edificant els símbols i creant les estratègies mentals per poder accedir al control mental, el món de les abstraccions i el diàleg amb un mateix.

6. AFAVORIR L'AUTONOMIA I DOMINAR CERTES EINES SOCIALMENT NECESSÀRIES

En aquest procés de construcció personal i de contacte amb els materials i la cultura, crec que és necessari que els adults generem dinàmiques perquè els nens/es vagin assumint la seva autonomia i responsabilitat sobre els propis processos i també per facilitar el procés d'estructuració mental – emocional.

Els projectes i els estudis, acompanyats i preparats per algun adult, o be sense la companyia de l'adult, poden ser dues maneres d'afavorir, juntament amb **els ambients preparats**, aquesta responsabilitat i autonomia.

Per últim, sense assentir a la linealitat, la fragmentació i la temporalització dels espais educatius convencionals en relació al què cal saber i quan, em sembla però evident que hi ha certes eines culturals que cal anar assolint, com per exemple **la lectura – escriptura i manipulació mental de la informació, o el pensament lògic – matemàtic**.